

Nótamenn vinna mest

JÚSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Í lotuni loysir tað seg væl at vera við nótábatunum og eisini hóast at prisurin er nakað fallandi. Í fjør vundu manningarnar á føroysku nótábatunum nógv meira enn manningarnar í hinum skipabólkunum og soleiðis hevur verið seinastu fyra árin. Miðal árshýran hjá nótamonnum í fjør var 552.000 krónur, hetta gevur 2968 kronum um dagin, teir 186 dagar teir hava verið til fiskiskap.

Tølini í Árbókini fyri Føroya staðfesta eisini, at tað gongur upp og niður í fiskivinnuni. Nótábatarnir høvdu tað als ikki so gott fyrru helvt at hálfvemsunum. Smáar kvotur og vánaligur prisur. Men síðan 1994 hevur tað gingið stóðugt upp eftir og hýran er tryfaldad seinastu fyra árin. Útlitini eru tó ikki tey bestu nú, eitt nú er makrelprisurin fallin í botn. Fiskiskapurin hjá nótábatunum á vesturstrondini í Suðurameriku er rættuliga við at taka seg upp aftur eftir keðiliga árin frá streyminum El-Ninio og nógvur fiskur kemur á marknaðin. Við góða úrslitunum seinastu árin skuldu nótábatarnir verið væl konsiloderaðir.

Inntøkan hjá fiskimonnum hevur sum heild verið góð í fjør og tað er langt síðan at hagtølini hava verið so javnt høg millum allar skipabólkar av týðningi.

Eftir nótábatunum, so er hýran best á teimum smáu ísfiskatrolarunum. Teir høvdu í meðal 227 fiskidagar í fjør og hetta gav eina ársloñ upp á 371.000 krónur ella 1635 krónur um dagin tá teir vóru úti.

Hóast lønin hjá manningunum umboð á teimum stóru hekkutrolarunum, sum royna í Barentshavinum er tann triðhægsta í flotanum og er hækkad seinstu seks árin, so er hon lítið aftur í móti hvat hon var í 1992 og árin framman undan. Árshýran í meðal hjá hesum skipabólki var 345.000 krónur móti 551.000 krónum í 1992. Kreppan í 1992 rakti hendan skipabólk meint. Dagshýran lækkaði við 600 krónum og hóast bátarnir royndu knappar 300 dagar í 1993, so var endaliga úrslitið 125.000 krónur lægri enn árið fyri.

Tveir bólkar eru heilt farnir burtúr føroyska fiskiflotanum, bólkar sum fyrr kundu sýna flott úrslit. Teir eru saltfiskalínuskipini og frystiskipini á hemara og svartkalvaveið. Nýggir bólkar eru komnir afturat.

Tróndur í Gøtu

Góðar vónir eru fyri gomlum dreingim at koma inn í lovaða bannaða landið, tá teir koma upp í árin

Nøkur góð hugskot til gamlar dreingir

Árbókin fyri Føroyar 1999 gevur eina greiða ábending hvar til ber at søkja sær maka, er ein ógiftur og øll vón er ikki burtur, hóast ein er kominn eitt sindur upp í árin

JÚSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Um ein er gamal drongur, so er ikki neyðugt at fella heilt í fátt. Upplivir tú ikki kærleikan á ungum árum, so eru stórir møguleikar fyri at kenna ástarhitan, tá lívsheystið nærkast, ella tá tú fyllir seksti.

Árbókin fyri Føroyar slær fast, at vit eiga eitt stórt yvirskot av konufólki frá 60 árum og upp eftir. Í hesum bólkinum funnst tann 31. desember 1998 4.282 kvinnur og 3.672 menn. Hetta merkir at í minsta lagi 610 kvinnur eru stakar.

Hyggja vit eftir aldursbólkinum beint framman undan, tað vil siga frá 40-59 ár, so ganga 726 menn stakir. Teir kunnu einki gera við aldursbólkin niðanfyri, frá 20-40 ár, tí har er upp aftur stórr yvirskot av mannfólki, heilir 1000 mans.

Mannfólk í seint í fifti-árunum hava sostatt góðan møguleika at finna eina kvinnu, sum er eitt sindur eldri at deila lívsheystið við. Árbókin slær eisini fast, at menn seinast í fiftiárunum, sum finna eina yngri kvinnu, hava veruliga nakað

at bjóða fram, sum teir kunnu vera ernir av. Tí kappingin er sera horð frá yngri monnum, sum sambært náttúrunnar lógum áttu at verið bæði sprelsknari og máttmiklari bæði so og so.

Fleri menn

Summi mannfólk velja lívið sum gamal drongur, onnur hava ikki dirvið at finna sær eina konu, men burðartølini í Føroyum eru eisini ein atvoldin, sum tekur eitt sindur av ábyrgdini frá tí ógifta manninum. Okkara siðvenja sigur, at tað er ikki hóskiligt, at fleiri menn eru um hvørja kvinnu. Og í Føroyum eru fleiri menn enn kvinnur, so snøgt er tað.

Í øllum aldursbólkunum, heilt upp til 60 ár eru mennir fleiri enn kvinnurnar. Hagtølini hjá Árbókini sýna eisini at kvinnurnar liva longri.

Frá 60 árum og upp eftir vóru við árslok 610 stakar kvinnur í Føroyum og árbókin sigur eisini gomlum dreingjum hvar teir kunnu leita. Stórsti møguleikin fyri at finna maka er í Havn. Har eru knappliga 300 kvinnur yvir 60 ár leysar, annars eru leysar kvinnur í hesum

aldursbólki at finna í øllum landinum.

Sýrgilig tøl

Í Norðoyggjum uttanfyri Klaksvíkin er tað einligt at vera maður í bestu árum millum 40 og 59. Ongar aðrastaðni eru so nógvir ógiftir. Í hesum bólkinum eru 133 fólk. Harav 49 kvinnur og 84 menn. Í Sandoyinni eru fleiri í hesum bólki 373 fólk, men her eru fleiri gift. Her eru 158 kvinnur og 215 menn. Tað vil siga at 57 ógiftir menn millum 40-59 ár ganga í Sandoyinni. Í Havn er næstan javnvág í hesum bólki, nakrir fáir mans fleiri enn kvinnur.

Góð helvint gift

Árbókin greinar út hvussu er stadd við hjúnarstöðni hjá føroyingum.

Við árslok 1998 vóru 44.817 fólk búsetandi í Føroyum. Av hesum vóru 23.430 ógift. Tølini stuðla væl, at vit hava eitt yvirskot av mannfólki í Føroyum. Av teimum gott 23.000 ógiftu eru gott 10.000 kvinnur og gott 13.000 menn. Tølini skulu sjálvsagt takast eitt sindur við fyrivarni, tí børn eru við í hesum bólkinum.

Við árslok vóru skrásett 17.441 fólk, sum eru gift. Og sjálvsagt er næstan talan um helvt um helvt mannfólk og konufólk.

Hjúnarskilnaður veksur við rúkandi ferð og lítið hjálpir um prædika verðu um bál og brand. Við árslok í fjør vóru 1455 sundurlisin fólk í Føroyum, bytt knappliga helvt u helvt millum mann og kvinnu. Onkur er rýmdur av landinum ella komin heim orsakað av hjúnarskilnaði. Leita vit aftur til 1977, so vóru 437 sundurlisin fólk í Føroyum. Hetta talið er tryfaldad seinastu 20 árin

Antin livir maðurin eitt sindur vandamiklari enn kvinnan, ella er hann raskari at gifta seg upp aftur. Við árslok funnst 2482 einkjufólk í Føroyum. Her av 454 menn og 2028 kvinnur. 4,5 prosent av øllum føroyingur eru einkjur.

Flotin minskar

Føroyski flotin minkaði við 3414 tonsnum í fjør og tað eru mest fiskiskip, sum fara út flotanum. 12 skip fóru út flotanum í fjør, harav 9 fiskiskip. Bert eitt fiskiskip kom inn í flotan. Tað er nótábaturin Chr í Grótinum, ið er 1920 bruttotons.

Í dag eru 232 skip í føroyska flotanum og hesi eru tilsaman 77.435 tons. Av hesum eiga vit 180 fiskiskip, 13 farmaskip, 11 ferðaskip og 10 sandbátar. Tað finnst 8 skemtibátar yvir 20 tons í føroyska flotanum. Uppgerðin í Árbókini eru bert yvir skip yvir 20 bruttotons.

Rúsurarnar økja ikki um drekkingina

Føroyingar drekka ikki meira eftir at vit hava havt fría rúsdrekkasølu nú í sjeið ár. Stór stúranin hjá teimum ivandi, tá lógin varð broytt verður gjørd til skammar av hagtolunum frá Hagstovuni.

Rúsdrekkanyftslan er nevniliga lækkandi. Í 1991, tá føroyingurin var heilt óspiltur av friari rúsdrekkasølu varð drukkíð umrøknad til reit alkoholi 6,7 litrar av reinum alkoholi pr. fólk yvir 15 ár. Aftan á at vit høvdu fingið rúsdrekkasøluna í 1992 lækkaði rúsdrekkanyftslan pr. fólk í fleiri ár og ikki fyrr enn í 1995 kundu vit sigga eina hækking. Tá varð drukkíð 7,2 litrar av reinum alkoholi pr. fólk. Hetta talið lækkaði so aftur í 1997 niður á 7,0 litur pr. fólk yvir 15 ár. Í fjør var nýtslan 7,0 litur pr. fólk yvir 15 ár.

Føroyingar nýtast heldur ikki at skammast í mun til okkara grannalond, tá tað snýr seg um rúsdrekkanyftslu. Vit liggja væl fyri røttu megin. Danir eru munandi meira vátligir. Her var í fjør drukkíð 12 litrar av reinum alkoholi pr. fólk yvir 15 ár. Í Grønlandi uppfatur meira, 13,2 litur. Noreg og Ísland hava lægri tøl 4,6 litrar pr. fólk. Vælvitandi keldur vilja vera við, at norsku tølini ikki eru álítandi, tí í Noregi er rúsdrekka so dýrt, at fólk ikki hava ráð at keypa. Har verður tí størsta nøgðin av rúsdrekkunum heimabrent og hesin parturin finnst enn ikki í almennu hagtolunum.

justinus

Ongin orsök var at óttast Einkarsøluna